

Dokument s plenarne sjednice

B9-0258/2020

14.9.2020

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o pripremi izvanrednog sastanka Europskog vijeća s naglaskom na opasnoj eskalaciji i ulozi Turske u istočnom Sredozemlju
(2020/2774(RSP))

Jérôme Rivière, Thierry Mariani, Peter Kofod, Jaak Madison, Harald Vilimsky, Tom Vandendriessche
u ime Kluba zastupnika ID-a

Rezolucija Europskog parlamenta o pripremi izvanrednog sastanka Europskog vijeća s naglaskom na opasnoj eskalaciji i ulozi Turske u istočnom Sredozemlju (2020/2774(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor iz Lausanne od 24. srpnja 1923., a posebno njegove članke 38., 39., 40., 41., 42., 43. i 44., koji se odnose na vjersku slobodu u Turskoj i obvezu nediskriminacije prema nemuslimanskom stanovništvu,
- uzimajući u obzir članke 2., 3., 4. i 5. Ugovora iz Lausanne, kojima se trajno utvrđuju granice Republike Turske,
- uzimajući u obzir pristupanje Republike Turske Ujedinjenim narodima 24. listopada 1945. i njezino opredjeljenje za poštovanje osnivačke povelje UN-a,
- uzimajući u obzir proces pristupanja Republike Turske Europskoj uniji i otvaranje pristupnih pregovora 17. prosinca 2004.,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, kojih je Turska stranka,
- uzimajući u obzir članak 16. Ugovora iz Lausanne, u kojem Republika Turska izjavljuje da se neopozivo odriče svih prava nad područjima izvan njezinih granica kako su priznata u tom ugovoru, uključujući područja pod mandatom Lige naroda (Sirija, Libanon, Palestina, Transjordan, Irak);
- uzimajući u obzir izvješće podkomisije UN-a za sprečavanje diskriminacije i zaštitu manjina objavljeno 2. srpnja 1985., u kojem se masakr nad Armencima opisuje kao genocid,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. lipnja 1987. o političkom rješenju armenskog pitanja u kojoj je priznao genocid nad Armencima¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. rujna 2005. o otvaranju pregovora s Turskom², u kojoj je pozvao Tursku da prizna genocid nad Armencima, smatrajući da je „taj čin preduvjet za pristupanje Europskoj uniji”;
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. travnja 2015. o stotoj obljetnici genocida nad Armencima³, u kojoj je ponovno potvrdio svoje priznanje genocida nad Armencima i pozvao Tursku da prizna genocid i „da u dobroj vjeri sastavi integrirani inventar armenske i ostale kulturne baštine uništene ili oštećene tijekom proteklog stoljeća” na

¹ SL C 190, 20.7.1987., str. 119.

² SL C 227E, 21.9.2006., str. 163.

³ SL C 328, 6.9.2016., str. 2.

- njezinu državnom području;
- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika;
 - A. budući da Turska redovito krši suverenitet Grčke i Cipra;
 - B. budući da tursko seizmičko istraživačko plovilo *Oruç Reis* redovito prolazi uz obalu Kastelloriza, to jest u grčkim teritorijalnim vodama;
 - C. budući da to plovilo, u pratnji vojnih plovila, od 10. kolovoza 2020. provodi nezakonita istraživanja u istočnom Sredozemlju;
 - D. budući da je turski predsjednik Recep Tayyip Erdoğan, kao odgovor na međunarodnu kritiku izazvanu tim manevrima, izjavio: „Shvatit će da je Turska politički, ekonomski i vojno sposobna da podere i bací sve nemoralne karte i dokumente”;
 - E. budući da su turski nacionalisti 1974. okupirali otok Kastellorizo;
 - F. budući da Turska od 1974. nezakonito okupira 37 % državnog područja Cipra;
 - G. budući da je turska vojska tri puta radarskim zrakama naciljala francuski ratni brod Courbet dok je to plovilo provodilo embargo UN-a na isporuku oružja Libiji;
 - H. budući da Turska okupira veliki dio sjeverne Sirije bez suglasnosti ili poziva Sirijske Arapske Republike; budući da je središnja točka te okupacije Idlib, glavno uporište islamističkih skupina koje se bore u Siriji; budući da Turska koristi tu situaciju kako bi ucjenjivala Europsku uniju;
 - I. budući da je Turska poslala više od 5 000 sirijskih radikalnih islamista u Libiju i sada razmješta svoje postrojbe u toj zemlji;
 - J. budući da Turska, u okviru operacije „Tigrova pandža”, redovito bombardira sjeverozapadni Irak bez poziva iz Erbila ili Bagdada te pritom ugrožava brojna pogranična sela u blizini mjesta Zakho, od kojih su neka naseljena istočnim kršćanima;
 - K. budući da su sporazumi o izručenju koje je Turska potpisala s Kosovom i Albanijom, kojima se Ankara koristi za hvatanje svojih protivnika, u suprotnosti s međunarodnim konvencijama o pravu na azil u političkim pitanjima;
 - L. budući da Turska jača svoje veze sa zemljama zapadnog Balkana, posebno s Bosnom i Hercegovinom;
 - M. budući da bi, u slučaju da ostvari dominantan utjecaj na Balkanu i u Libiji, Turska kontrolirala dvije glavne migracijske pristupne rute prema Europi, što predstavlja egzistencijalnu prijetnju europskim narodima;
 - N. budući da je predsjednik Erdoğan dao brojne provokativne izjave protiv europskih naroda, kao što je izjava da bi „osobito Francuska trebala prestatí poduzimati mjere kojima se povećavaju napetosti. Neće dobiti ništa ako glume velikoga frajera”;
 - O. budući da dolazi do brojnih kršenja vjerskih sloboda u Turskoj, kao što su pritvaranje

pastora Brunsona, nedostatak ozbiljne istrage o ubojstvima kršćana u regiji Tur Abdin ili napadima na njih, na primjer slučajevi Simoni i Hurmuz Diril, te poticanje na brisanje sirijske kulture;

- P. budući da su bazilika Aja Sofija i crkva Krista Spasitelja u polju pretvorene u džamije;
 - Q. budući da se turska vlada stalno poziva na Osmansku dinastiju i pad Carigrada, dok EU rijetko pribjegava epohalnim događajima kao što su bitka kod Lepanta i opsada Beča;
 - R. budući da AKP, turska vladajuća stranka, ima podružnice u mnogim državama članicama EU-a koje predsjednik Erdoğan koristi kako bi ugrozio europske vlade;
 - S. budući da su „Sivi vukovi”, nasilna paravojna postrojba, prisutni na europskom tlu;
 - T. budući da je 17. ožujka 2017. turski ministar unutarnjih poslova izjavio sljedeće: „Ako to želite, mogli bismo otvoriti put za 15 000 izbjeglica koje ne šaljemo svakog mjeseca i oduzeti vam dah”;
 - U. budući da je 10. kolovoza 2020. predsjednik Erdoğan izjavio: „Kada je riječ o borbi nećemo oklijevati sa žrtvovanjem mučenika. (...) Pitanje je jesu li oni koji nam se suprotstavljaju na Sredozemlju i Bliskom istoku spremni za istu žrtvu?”;
 - V. budući da je EU Turskoj osigurao 6 milijardi EUR u okviru sporazuma od 18. ožujka 2016., 14,5 milijardi EUR u okviru pretpristupnih sredstava od 2003., a Europska investicijska banka od 2000. uložila je 28,9 milijardi EUR, što ukupno iznosi više od 49 milijardi EUR;
 - W. budući da turski režim opetovano krši ljudska prava, posebno nakon pokušaja državnog udara 2016.; budući da je Europski sud za ljudska prava od 1959. više od 3000 puta osudio Tursku; budući da se članovi oporbe proizvoljno uhićuju; budući da je 27. kolovoza 2020. Ebru Timtik, turska odvjetnica optužena za terorizam, preminula u zatvoru nakon 238 dana štrajka glađu; budući da Turska zlostavlja svoje kurdsko stanovništvo; budući da su 13. listopada 2019. plaćenici u službi Turske ubili Havrin Khalaf, mladu kurdsku političarku;
 - X. budući da turski predsjednik održava bliske odnose s organizacijama koje EU smatra terorističkim; budući da se predsjednik Erdoğan u kolovozu 2020. sastao s predsjednikom političkog ureda Hamasa Ismaelom Haniyehom i izaslanstvom u njegovoj pratnji; budući da je Ankara ponudila potporu i ušla u objektivno savezništvo s režimom Muslimanskog bratstva u Egiptu prije njegova pada 2013. godine; budući da mnogi članovi bratstva koji su osuđeni u svojoj zemlji pronalaze utočište u Turskoj;
1. poziva Komisiju i Vijeće da bezuvjetno i neopozivo okončaju sve pregovore u pogledu pristupanja Turske EU-u, s obzirom na to da Turska nije europska zemlja i da ne djeluje u skladu s europskim vrijednostima, posebno onima koje za cilj imaju očuvanje mira u Europi, i da stoga ne bi trebala postati članicom Europske unije;
 2. poziva Komisiju i Vijeće da zaustave svu dodjelu sredstava Turskoj, kako na temelju pretpristupnog postupka, aktualnog i planiranog VFO-a, Instrumenta EU-a za izbjeglice tako i na temelju akcijskog plana EU-a i Turske o migracijama; nadalje, poziva EU da

zaustavi sve zajmove EIB-a Turskoj;

3. smatra da bi EU trebao gospodarski i politički uzvratiti na neprihvatljivu agresiju turskog režima te stoga predlaže suspenziju Odluke o carinskoj uniji koja je stupila na snagu 1. siječnja 1996. na obnovljivo razdoblje od šest mjeseci;
4. poziva EU da od Turske zatraži povrat dijela isplaćenih iznosa, i u okviru pretpripravnog razdoblja i u okviru sporazuma o migrantima, kao naknadu za štetu prouzročenu zemljama članicama kao što su Cipar i Grčka;
5. predlaže da Sjevernoatlantsko vijeće ubuduće isključi Tursku sa svojih sastanaka, sve dok ne prestane kršiti odredbe Sjevernoatlantskog ugovora; poziva NATO da istraži moguće pravne putove za isključenje države stranke iz saveza;
6. poziva sve čelnike država ili vlada EU-a da osude tursku agresiju u svim njezinim trenutačnim oblicima i da izraze svoju bezuvjetnu potporu i solidarnost s Grčkom i Ciprom u njihovoj borbi za zaštitu njihova teritorijalnog integriteta i naporima za zaštitu šireg europskog kontinenta, uz poštovanje suvereniteta država članica u području vanjske i sigurnosne politike;
7. poziva Komisiju da izrazi snažnu potporu Grčkoj i Cipru, koji se moraju sami nositi s turskim napadima; poziva sve države članice da pruže potporu tim zemljama, čak i vojnu pomoć, te da doprinesu jačanju kontrole nad vanjskim granicama Unije u tim područjima, uz poštovanje suvereniteta država članica u području vanjske i sigurnosne politike;
8. na dostojanstven način osuđuje šutnju i nedostatak solidarnosti Komisije s Grčkom i Ciprom, kao i s Francuskom tijekom vojne agresije Turske protiv francuskog mornaričkog plovila;
9. žali zbog stanja vjerskih sloboda u Turskoj, u kojoj su manjine, osobito kršćanske manjine, sve češće izložene napadima i marginalizaciji;
10. poziva sve države članice da obustave sve zajedničke operacije s Turskom na Bliskom istoku i u arapskom svijetu;
11. poziva sve države članice da postupaju s većim oprezom prema turskim utjecajnim skupinama prisutnima u Europi; potiče praćenje militantnih aktivnosti koje služe interesima turskog režima, posebno u okviru kulturnih i vjerskih struktura; potiče sve države članice da u Tursku vrate sve militante turskog AKP-a koji se nalaze na njihovu državnom području;
12. poziva Komisiju da ograniči turski pristup tržištu EU-a;
13. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Komisije, potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, predsjedniku Europskog vijeća i aktualnom predsjedništvu Vijeća.